

Bebyggelse i Bryggaren

**Fornlämning L1984:6709, Bryggaren 7,
Nyköpings socken & kommun, Södermanlands län.
Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning.**

Senmedeltid & nyare tid

Lars Norberg

Bebyggelse i Bryggaren

Fornlämning L1984:6709, Bryggaren 7,
Nyköpings socken & kommun, Södermanlands län.
Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning.

Senmedeltid-nyare tid

Lars Norberg

Sammanfattning

Sörmlands Arkeologi AB utförde i november år 2024 en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning i Bryggaren 7. Fastigheten är belägen inom Nyköpings stadslager, det vill säga inom fornlämning L1984:6709. Arbetet utfördes eftersom Nyköpings kommun restaurerar en äldre byggnad i området. Huset var drabbat av sättningar vilket krävde markingrepp för friläggande av delar av grundläggningen. I närområdet återfinns bland annat lämningarna efter Nyköpings Franciskanerkloster, etablerat under 1280-talet.

Vid fältarbetet påträffades delar av en husgrund. Syllen var belägen närmast diagonalt i relation till dagens kvartersindelning, vilket betyder att den bör vara äldre än mitten av 1600-talet, då Nyköping fick en ny stadsplan. Husgrunden var delvis skadad, men utbredningen för huskroppen kunde ändå till delar rekonstrueras. Bland fynden märks bland annat skärvor från ett Bartmannkärl, tillsammans med obrända djurben. Uppgifterna om fornlämningen har justerats och uppdaterats i Kulturmiljöregistret.

Rapporten laddas ned via
www.sormlandsarkeologi.se

eller beställs från

Sörmlands Arkeologi AB
Tideliussgatan 37
118 69 Stockholm

mail@sormlandsarkeologi.se

Grafisk form och layout: Lars Norberg
Kart- och ritmaterial: Lars Norberg
Omslagsfoto: Runstenen U692 på Oknö i Mälaren.

Upphovsrätt, om inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

© Sörmlands Arkeologi AB
Nyköping 2025

Innehåll

Sammanfattning 2

Utgångspunkt 5

Tidigare undersölingar

Syfte & metod 5

Syfte

Metod

Topografi & kulturmiljö 5

Resultat 8

Områdesbeskrivning

Arkeologisk undersökning

Dateringar

Avslutning

Referenser 10

Arkiv

Administrativa uppgifter 10

Bilagor 11

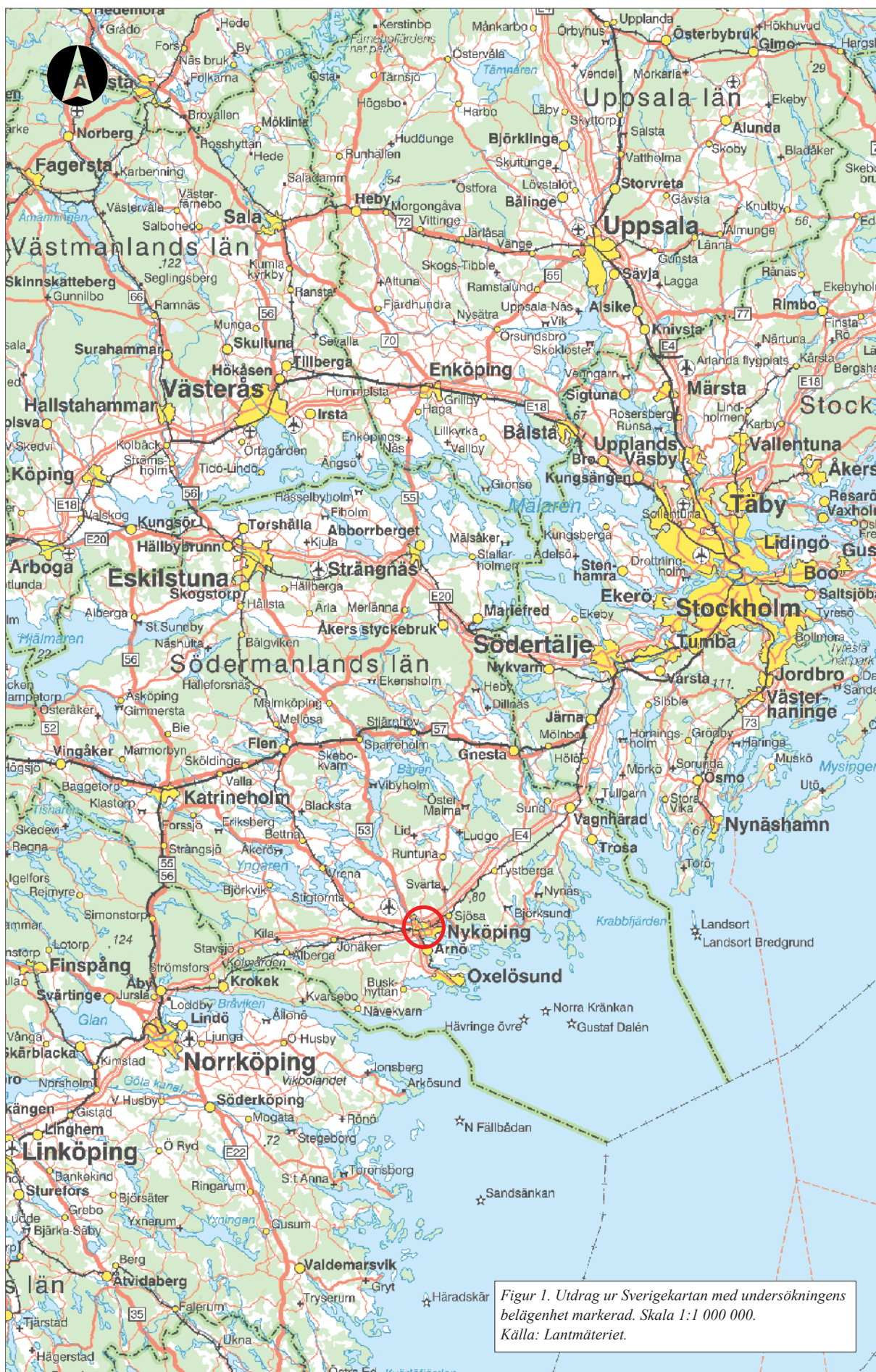
Bilaga 1. Utdrag ur Fastighetskartan & StadGis för Nyköping (2020) med äldre kvartersindelning & schaktningsövervakningens belägenhet. Skala 1:1000.

Bilaga 2. ¹⁴C-analys

Bilaga 3. Fyndregister

Bilaga 4. Konserveringsrapport

Bilaga 5. Fotodokumentation

Figur 1. Utdrag ur Sverigekartan med undersökningens belägenhet markerad. Skala 1:1 000 000.
Källa: Lantmäteriet.

Utgångspunkt

Sörmlands Arkeologi AB har genomfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning inom Bryggaren 7, Nyköpings kommun i Södermanlands län. Orsaken till åtgärden var att Nyköpings kommun restaurerar en byggnad inom fastigheten. Huset var drabbat av sättningar med sprickbildningar i fasaden som följd. Åtgärden krävde schaktning för friläggande av delar av grundläggningen samt flyttning av ett kopplingsskåp. Markingreppet berörde fornlämning L1984:6709, det vill säga de centrala delarna av Nyköpings stadslager. I närområdet återfinns bland annat lämningarna efter Nyköpings Franciskanerkloster, etablerat under 1280-talet (figur 1 & 2).

För att bedöma om eventuella lämningar berördes av markingreppet fattade Länsstyrelsen i Södermanland beslut om att en schaktningsövervakning skulle utföras (1st dnr 6719-2024). Ansvarig för kostnaden var Nyköpings kommun.

Projektledare samt fält- och rapportansvarig var Lars Norberg, arkeolog vid Sörmlands Arkeologi AB. Fältarbetet genomfördes under perioden 2024-11-04 – 2024-11-06 och 2024-11-12.

Tidigare undersökningar

År 2016 genomfördes en schaktningsövervakning inom Bryggaren 7, intill det så kallade Färgeriet. Utöver omrörda fyllnadsmassor från 1600- och 1700-talet dokumenterades även äldre kulturlager med svallade djurben som avsatts i nära anslutning till en äldre strandlinje. Utifrån stratigrafiska iakttagelser och strandlinjeförskjutningen i området kunde de sistnämnda lämningarna översiktligt dateras till senmedeltiden (Norberg 2016).

Samma år övervakades ytterligare markingrepp i samband med ledningsdragning inom kvarteret Flickskolan (Gustafsson Gillbrand 2017). Området är beläget i anslutning till Nyköpings Folkhögskola, knappt 40 meter sydost om den nu aktuella undersökningen. Här identifierades murrester av tegel och natursten innehållande kalkbruk. Lämningarna tolkades som delar av den nordvästra långhusväggen och den norra korsarmen tillhörande Franciskanerkonventets kyrka. Därtill framkom bebyggelselämningar från 1500-1600-talet.

År 2018 öppnades ett mindre schakt på motsatta sidan Behmbrogatan för byte av en vattenventil (Flood 2019, s. 16f). Under metertjocka raseringslager påträffades omrörda skelettdelar av människa, vilka sannolikt härör från begravingar med anknytning till konventet.

Vid schaktning för VA i korsningen Östra Trädgårdsgatan och Behmbrogatan år 2014, påträffades en stenmur och ett golv till en källare. Konstruktionen, som date-

rades till 1300-talet, kan troligen även den knytas till Franciskanernas verksamhet (Berg 2014).

Utöver det här har det gjorts ett flertal iakttagelser under 1900-talet, varav flera med potentiell anknytning till Franciskanerkonventet (se *Topografi & kulturmiljö*).

Syfte & metod

Syfte

Syftet med insatsen var i första hand att undvika att fornlämning påverkades av arbetsföretaget. Om så inte var möjligt bestod uppgiften i att löpande undersöka och dokumentera påträffade lämningar, samt ta tillvara fynd och daterbart material. Mer komplicerade lämningar fick inte tas bort utan samråd med Länsstyrelsen.

Metod

Fältarbetet inleddes med att berört område öppnades med grävmaskin. Den sammanlagda ytan uppgick till drygt 26 m² (figur 3). Efter det att erforderlig nivå för planerade åtgärder uppnått avslutades schaktningen. Ytan grävdes således ej i botten till orörd marknivå.

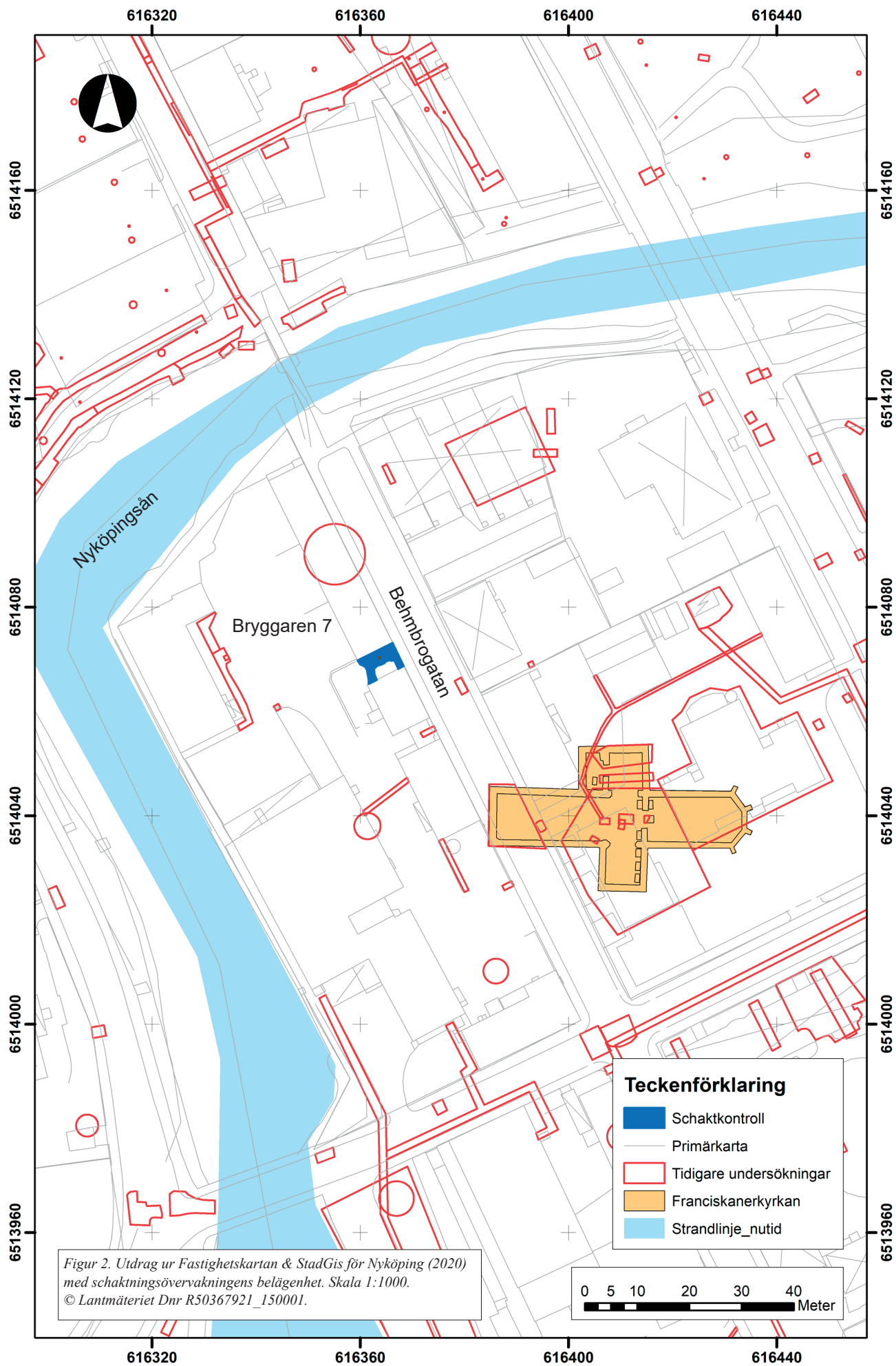
Öppnade ytor grovrensades kontinuerligt och påträffade lämningar finrensades för hand. Schaktens storlek och läge dokumenterades med RTK-GPS, tillsammans med påträffade kontexter och beskrivningar i text. Arbetet och de olika delarna av lämningen fotodokumenterades löpande (bilaga 5).

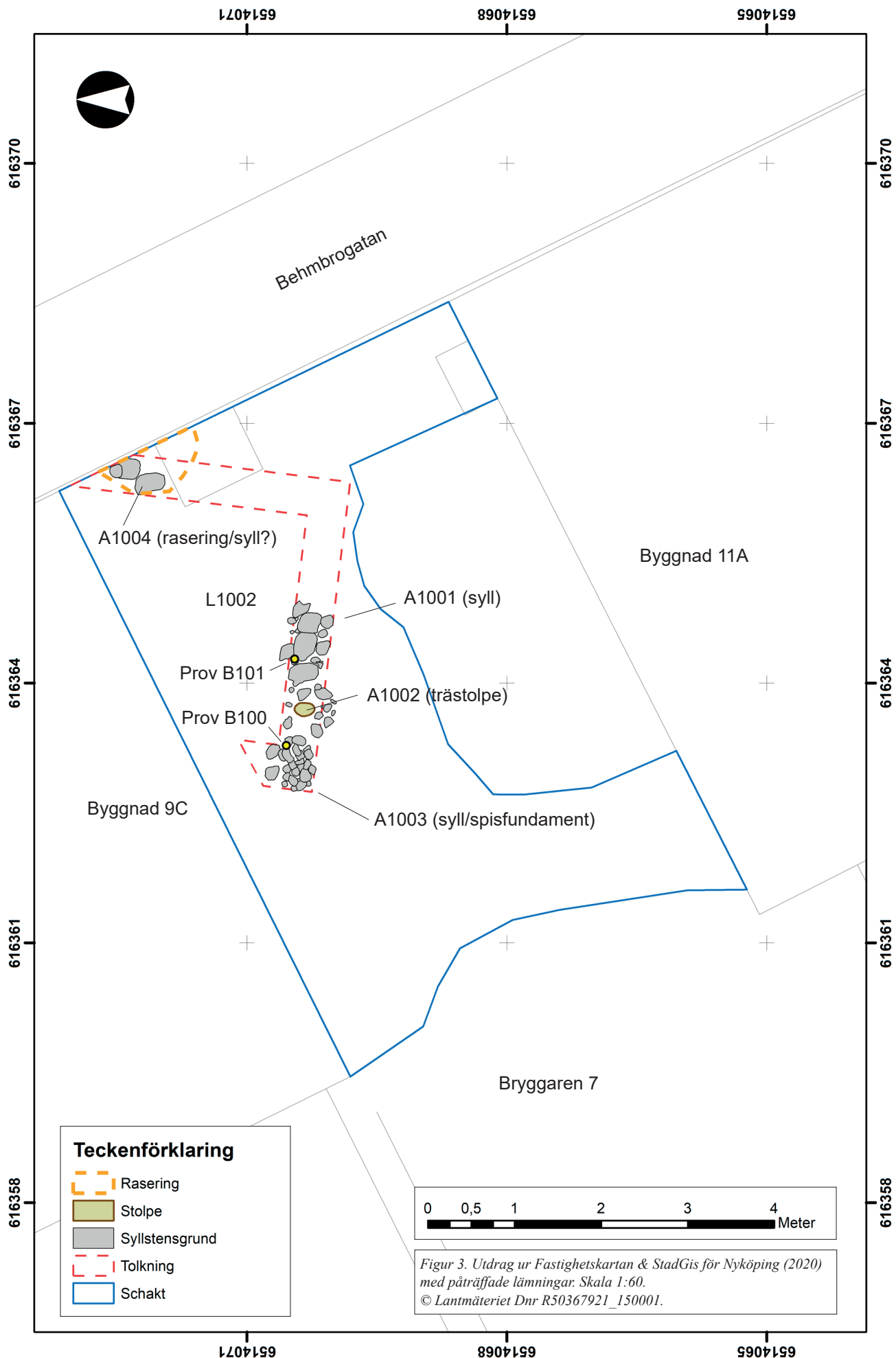
Ett urval av daterande och karakteriserande föremål samlades in tillsammans med material för ¹⁴C-analys (obrönt djurben). Analysen utfördes av Tandemlaboratoriet vid Uppsala universitet och syftade till att skapa ett kronologiskt underlag för en diskussion angående lämningarnas tidsställning (bilaga 2).

Ett föremål i form av en knapp av Cu-legering har konserverats. Konserveringsarbetet utfördes av Max Jahrehorn, Oxider AB (bilaga 4).

Topografi & kulturmiljö

Kvarteret Flickskolan utgör platsen för Franciskanerordens konvent i Nyköping, vilket grundlades på 1280-talet. Det är oklart när det togs ur bruk och konventets samlade utbredning är okänd. År 1544 finns dock uppgifter om att byggnaderna hade förfallit. De viktigaste bidragen till kunskaperna om själva kyrkobyggnaden tillkom åren 1891, 1924 respektive 1961 och från samma år finns en planritning med läget för kyrkobyggnadens murar och vissa gravhällar, samt olika altarfundament. Materialet från undersökningarna är dock inte bearbetat och följaktligen inte heller

ordentligt publicerat (Norberg 2013, s. 61f a.a.). På 1930-talet påträffades skelettgravar i kvarteret Bryggarens nordöstra delar vilka troligen ska knytas till konventet (Broberg 1979).

Resultat

Områdesbeskrivning

Undersökningsområdet var beläget i en mindre passage mellan två äldre byggnader inom kvarteret Bryggaren (byggnad 9C & 11A). Den gräsbevuxna ytan låg i sluttning mot sydväst och utgör inledningen till en äldre strandbrink ned mot Nyköpingsåns dalgång. Markytan varierade från knappt 6 meter över havet i sydväst till omkring 7,80-8,0 meter i nordost (figur 3 & 4).

I sydväst begränsades ytan av ett storvuxet lövträd och mot Behmbrogatan vidtog en kraftig kantskoning av betong med en centralt belägen trappsten som anslöt mot trottoaren.

Arkeologisk undersökning

Fältarbetet inleddes med att delar av området mellan byggnaderna 9C och 11A öppnades med grävmaskin. Schaktdjupet varierade mellan 0,2-0,3 meter i sydväst och uppemot 1,5 meter mot Behmbrogatan (figur 3 & bilaga 5). Större delen av ytan längs gaveln till 11A berördes ej av åtgärderna och lämnades därför orörd.

Ganska omgående påträffades ett knippe elkablar i den sydvästra delen av arbetsområdet. Ledningarna löpte relativt grunt strax nordväst om lövträdet, från kopplingslådan vid 9C och vidare mot 11A. Efter det att ledningarna frilagts avslutades schaktningen här och markytan förbereddes för flytt av lådan till gaveln för den sistnämnda byggnaden.

Därefter öppnades schaktet längs gaveln mot 9C upp mot Behmbrogatan. Under gräs och matjord bestod massorna av påförd sand med inslag av gårdsgrus, till en sammanlagd tjocklek om mellan 0,2-0,3 meter. Därunder vidtog ett cirka 0,3-0,4 meter tjockt brungrått humöst lager med inslag av småsten. Utöver enstaka tegelbitar var lagret anonymt till sin karaktär.

Därunder vidtog ett grusigt gråbrunt humöst raseringslager med rikliga inslag av kalkbruk och tegelkross. Ytligt i lagret påträffades enstaka obrända djurben, små skärvor fönsterglas samt ett skaft till en kritpipa, en skärva kinesisikt bemalat porslin, ett par skärvor från glasbuteljer, yngre rödgods och en knapp av kopparlegering (F1-F7).

Under detta framkom delar av en syll till en husgrund (A1001). Konstruktionen handrensades och visade sig bestå av rundade och kantiga cirka 0,2-0,4 meter stora stenar, vilka kunde följas i omkring 2,2 meter (OSO-VNV). Därefter saknades syllstenar mot OSO (figur 4). Centralt i grundmuren fanns även en närmast nedbruten trästolpe, cirka 0,20 x 0,15 meter i diameter (A1002).

Figur 4. Drönarfoto över husgrunden i samband med undersökning. Foto i lod: Lars Norberg, Sörmlands Arkeologi AB.

Intill gaveln till 9C och kopplingsskåpet (VNV), anslöt syllen till ett cirka 0,5 x 0,5 meter stort flerskiktat fundament av 0,2-0,3 meter stora tätt lagda stenar. I anslutning till detta påträffades förslagat material och sekundärbränt tegel och rödgods (F10), något som antyder att fundamentet kan ha utgjort grunden till en eldstad eller en kakelugn (A1003). Ytan var skadad av kopplingsskåpet och grundläggningen till byggnad 9C, men det mesta pekar på att fundamentet också utgjorde det sydvästra hörnet av husgrunden. I lagret runtom syllen noterades rikliga mängder kalkbruk, tegelkross samt en del obrända djurben från nöt, gris och får/get.

Vid rensning och undersökning av grundläggningen påträffades fragment från dryckeskärl av grönt glas, eldslagningsflinta och obrända djurben (F8, F9, F13, F14). På samma nivå, men cirka 1,5 meter söder om syllen påträffades ytterligare sekundärbränt rödgods samt delar av ett stengodskrus av bartmanntyp och ett lock av stengods (F11, F12, F15-F18).

Området närmast Behmbrogatan var negativt påverkat av tidigare äldre markingrepp. Här fanns bland annat meterdjupa stöd och ett par trappsteg av betong och huggen sten mot trottoaren, tillsammans med en elledning och därunder en grövre VA-ledning i form av betongrör. Direkt under VA-rören och nordväst om trappen, noterades ett upptill 0,3-0,4 meter tjockt raseringslager av kalkbruk med rikliga mängder tegel. Därunder fanns tre större tätt liggande stenar vilka möjligen utgör en del av samma husgrund (A1004), se tolkningsförslag (figur 3).

Efter avstämning med länsstyrelsen via mejl (2024-11-05), undersöktes och dokumenterades syllen, varefter den avlägsnades med maskin. Stenmaterialet vilade på ett brunt sandigt lager med inslag av spridda tegelfragment (L1002). Inga fynd påträffades här utöver något enstaka obränt djurben. Vid den aktuella nivån avslutades schaktningen, det vill säga på en nivå som varierade mellan cirka 5,8 och 6,8 meter över havet.

Eftersom schaktet ej grävdes ned till orörd nivå kvarligger äldre lager (tex. L1002) till ett okänt djup under nivån för den undersökta husgrunden.

Dateringar

Två prover insamlades för ^{14}C -analys (B100 & B101). Båda proverna utgjordes av slaktavfall i form av obränt ben från större husdjur. B100 insamlades i anslutning till husgrunden/spisfundamentet (A1003), medan B101 togs från det stratigrafiskt äldre lagret direkt under syllen till samma grund (A1001), det vill säga ytligt i L1002.

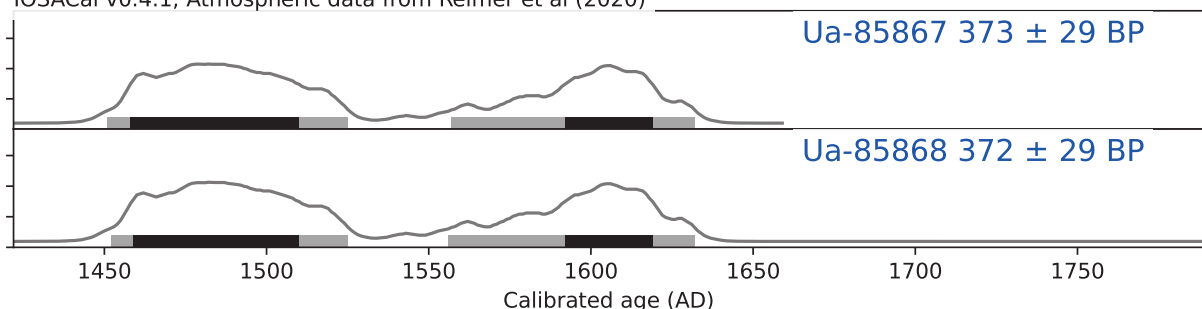
Analysen av proverna gav ett närmast entydigt resultat, där B100 daterades till 1451–1632 e. Kr., medan det stratigrafiskt äldre provet placerade sig i intervallet 1452–1632 e. Kr. Resultaten återges med 2 sigma. Tyvärr delades båda kalibreringen i två relativt jämnstora toppar, där dock tonvikten med en sannolikhet om cirka 50 procent antyder en datering till åren 1451–1525 e. Kr. Med ett intervall om 1 sigma förstärks den här bilden något (figur 5 & bilaga 2).

Avslutning

Med ledning av att husgrunden var belägen närmast diagonalt i relation till dagens stadsplan kan det konstateras att byggnaden bör vara äldre än 1600-talets mitt. Nyköping fick en ny rutnätsliknande stadsplan någon gång under åren 1640 och 1665 (LMS akt nr C57-1:1).

Föremål av 1700-tals karaktär, i form av till exempel porslin och ett skaft till en kritpipa, påträffades i den omrörda och överlagrande kontexten, vilket i någon mån styrker bedömningen av husgrundens ålder. På samma nivå som grunden påträffades därtill stengods av bartmanntyp, något som indikerar en datering till senmedeltid. Stensyllen kan därmed knytas till den förreformatoriska bebyggelse som har hört till, eller låg i nära anslutning till, Franciskanerkonventet. Uppgifterna om undersökningen har uppdaterats i Kulturmiljöregistret.

IOSACal v0.4.1; Atmospheric data from Reimer et al (2020)

Figur 5. Multiplot med dateringar av prov B100 (Ua-85867) & B101 (Ua-85868).

Referenser

Attard, Robert & Azzopardi, Romina. 2014. *Early German Stoneware*. Atglen.

Berg, Peter. 2015. Förenklad rapport rörande arkeologisk förundersökning inom fornlämning 231:1 (stadslager), Kungsgatan, Slottsgatan, Stallbackstränd och Östra Trädgårdsgatan, Nyköpings socken och kommun, Södermanlands län. *Sörmlands museum, Arkivrapport nr 2015:04A*. Nyköping.

Broberg, Birgitta. 1979. *Nyköping. Rapport Medeltidsstaden 13*. RAÄ & SHM. Stockholm.

Flood, Agneta. 2019. *Schaktningsövervakning vid Behmbro & Behmbrogatan i Nyköping*. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning inom fornlämning Nyköping 231:1/L1984:6709, fastigheterna Väster 1:1 & Öster 1:1, Nyköpings kommun & socken, Södermanlands län. *Rapporter från Arkeologikonstult 2019:3226*. Upplands Väsby.

Gillbrand Gustafsson, Patrik. 2017. Fornlämning 231:1, Flickskolan 7 & 12, Nyköpings socken & kommun, Södermanlands län. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning. *Sörmlands Arkeologi AB, Arkivrapport, 2017:01*. Nyköping.

Norberg, Lars. 2013. Sex ordnar och sju inrättningar – om sörmlands medeltida kloster. I: *Medeltida klosterliv på Fogdön – rapport från ett symposium om Fogdö och Vårfruberga kloster i augusti 2012*. Red. Tomas Wahlqvist. Föreningen Vårfruberga kloster. Fogdön. Strängnäs.

Norberg, Lars. 2016. Fornlämning 231:1, Bryggaren 7, Nyköpings socken & kommun, Södermanlands län. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsö-

vervakning. *Sörmlands Arkeologi AB, Arkivrapport 2016:13*. Nyköping.

Arkiv

Lantmäteriet, Historiska kartor, Lantmäteristyrelsens arkiv (LMS) (www.lantmateriet.se/)

Akt nr C57-1:1. Stadsplanekarta. Förrättningsman okänd.

Sörmlands museums arkiv & bibliotek (SMA).

SR-GIS 2020, upprättat av Björn Pettersson, Sörmlands museum.

Administrativa uppgifter

Projektnummer Sörmlands Arkeologi AB: 2414

Länsstyrelsens dnr: 6719-2024

Uppdragsnummer: 202401580

Tid för förundersökningen: 2024-11-04 – 2024-11-06 & 2024-11-12

Personal: Lars Norberg

Kommun: Nyköping

Socken: Nyköping

Fastighet: Bryggaren 7

Lämningsnr: L1984:6709

Belägenhet: N 6514069,807 E 616359,455

Koordinatsystem: SWEREF99 TM

Höjdsystem: RH 2000

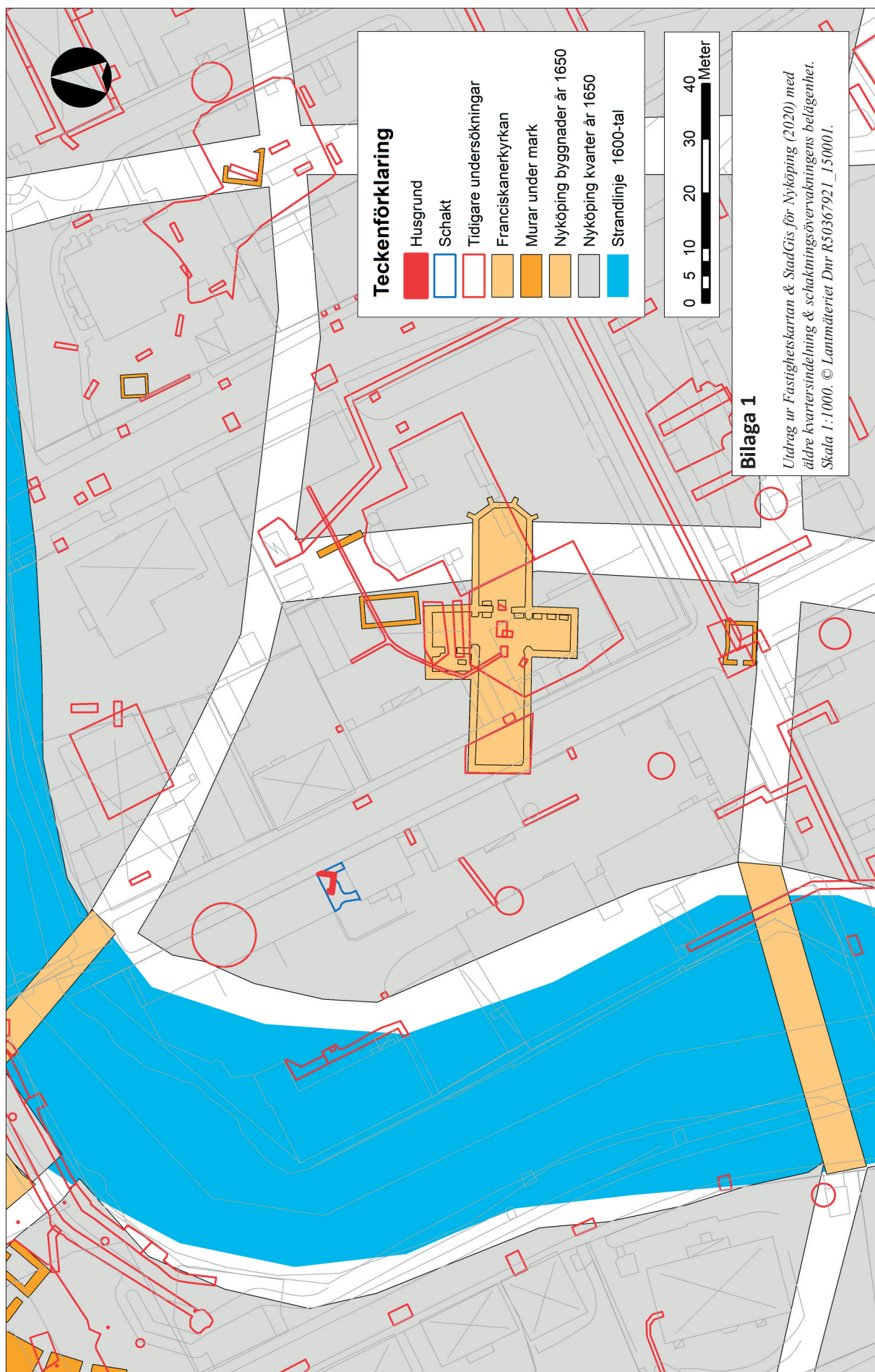
Undersökningsområde: Ca 26 m²

Rapporten innehåller samtliga analysrapporter & fyndlista. Digital dokumentation förvaras hos Sörmlands Arkeologi AB i avvaktan på leverans till ATA. Inget analogt dokumentationsmaterial utöver rapporten föreligger.

Fynd med nr 1-18 förvaras vid Sörmlands Arkeologi AB i avvaktan på fyndfördelning.

Två skärvor Bartmannkeramik med medalljonger (F15) fotograferade mot snarlika exempel från 1500-talet (ur Attard & Azzopardi 2014, s. 108). Notera liknande kragar på figurerna. Foto: Lars Norberg 2024, Sörmlands Arkeologi AB.

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet
Lägerhyddsvägen 1

Postadress:
Box 529
751 21 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Hemsida:
www.uu.se/centrum/tandemlab

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Uppsala 2025-01-24

Lars Norberg
Sörmlands Arkeologi AB
Tideliussgatan 37
118 69 STOCKHOLM

Resultat av ^{14}C datering av obrända ben från L1984:6709, Bryggaren 7, Nyköpings socken och kommun, Södermanlands län. (p 6374)

Förbehandling av obrända ben:

1. Mekanisk rengöring av ytan (skrapning, ev. sandblåstring).
2. Ultraljudstvätt i avjoniserat vatten.
3. Krossning i mortel.
4. 0.8 M HCl tillsätts, omrörning (30 min, cirka 10 °C) (apatit bort). Löslig fraktion benämns fraktion A.
5. Olöslig fraktion tillsätts avjoniserat vatten, pH 3, och värms under omrörning (8 h, 90 °C). Olöslig del benämns fraktion C och löslig del benämns fraktion D. Fraktion D bör ge den mest relevanta åldern eftersom det mesta av benmaterialets organiska del ("kollagenet") återfinns här. Övriga fraktioner kan emellertid ge information om föroreningsinverkan och bör i kritiska fall dateras. Det kemiska utbytet i de olika stegen kan också ge en vägledning om dateringsresultatets pålitlighet genom att benmaterialets kemiska kvalitet därigenom kan bedömas.

Den fraktion som ^{14}C -bestäms i acceleratorn förbränns till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen D daterats.

RESULTAT

Labbnummer	Prov	$\delta^{13}\text{C}_{\text{‰}}$ V-PDB	^{14}C ålder BP
Ua-85867	Prov B100 (Syll, A1001, 1984:6709)	-21,4	373 ± 29
Ua-85868	Prov B101 (L1002, 1984:6709)	-21,7	372 ± 29

Med vänliga hälsningar

Maximilian
Schmidt

Digitally signed by Maximilian Schmidt
DN: cn=Maximilian Schmidt, c=SE,
o=Uppsala universitet,
email=maximilian.schmidt@physics.uu.se
Date: 2025.01.24 17:16:18 +01'00'

Maximilian Schmidt/Daniel Primetzhöfer

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet
Lägerhyddsvägen 1

Postadress:
Box 529
751 21 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Hemsida:
www.uu.se/centrum/tandemlab

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Uppsala 2025-01-24

Lars Norberg
Sörmlands Arkeologi AB
Tideliussgatan 37
118 69 STOCKHOLM

Resultat av isotopanalys av obrända ben från L1984:6709, Bryggaren 7, Nyköpings socken och kommun, Södermanlands län. (p 6374)

Förbehandling av obrända ben:

1. Mekanisk rengöring av ytan (skrapning, ev. sandblästring).
2. Ultraljudstvätt i avjoniserat vatten.
3. Krossning i mortel.
4. 0.8 M HCl tillsätts, omrörning (30 min, cirka 10 °C) (apatit bort). Löslig fraktion benämns fraktion A.
5. Olöslig fraktion tillsätts avjoniserat vatten, pH 3, och värms under omrörning (8 h, 90 °C). Olöslig del benämns fraktion C och löslig del benämns fraktion D. Fraktion D bör ge den mest relevanta åldern eftersom det mesta av benmaterialets organiska del ("kollagenet") återfinns här. Övriga fraktioner kan emellertid ge information om föroreningsinverkan och bör i kritiska fall dateras. Det kemiska utbytet i de olika stegen kan också ge en vägledning om dateringsresultatets pålitlighet genom att benmaterialets kemiska kvalitet därigenom kan bedömas.

Den fraktion som ^{14}C -bestäms i acceleratorn förbränns till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen D daterats.

RESULTAT

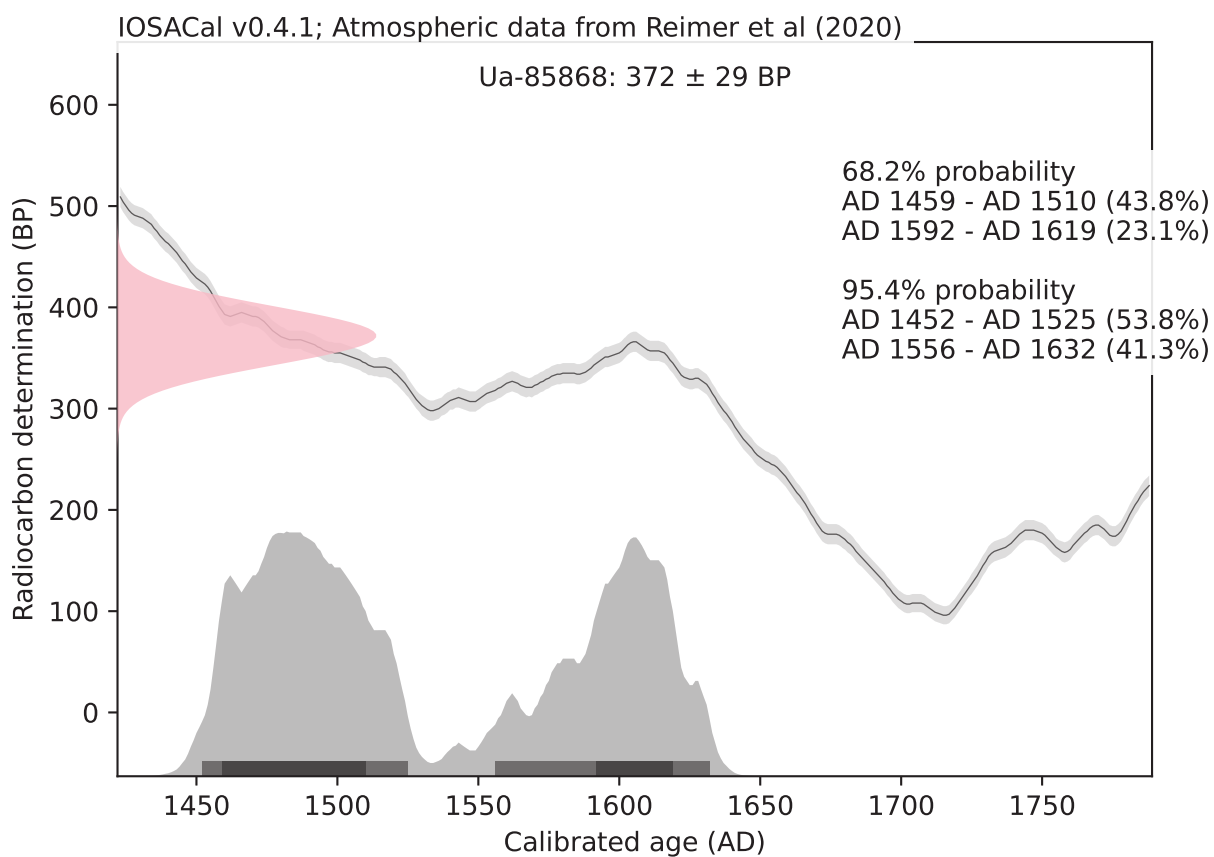
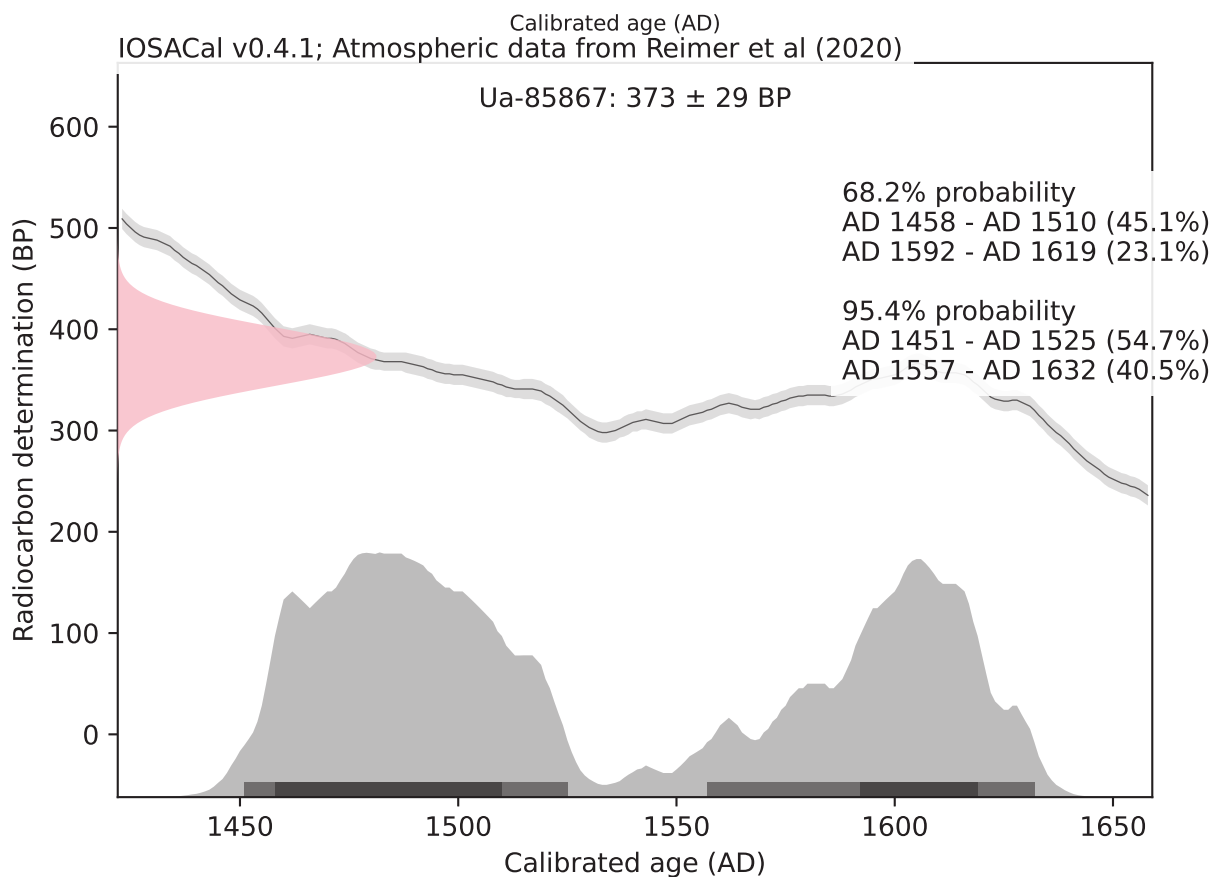
Labbnummer	Prov	$\delta^{15}\text{N}\text{‰ AIR}$	C:N
Ua-85867	Prov B100 (Syll, A1001, 1984:6709)	4,7	3,2
Ua-85868	Prov B101 (L1002, 1984:6709)	8,6	3,2

Med vänliga hälsningar

Maximilian
Schmidt

Digitally signed by Maximilian Schmidt
DN: cn=Maximilian Schmidt, c=SE,
o=Uppsala universitet,
email=maximilian.schmidt@physics.uu.se
Date: 2025.01.24 17:16:26 +01'00'

Maximilian Schmidt/Daniel Primetzhöfer

Bilaga 3. Fyndregister

F nr	Kontext	Kontexttyp	Sakord	Typ	Del	Material 1	Material 2	Antal	Antal frag	Vikt (g)	Beskrivning	X	Y	Z
1	Schakt	Rensfynd	Knapp	Väst?		Cu-leg		1	1	3,5	Knapp av cu-legering. Konkav cirkelrund platta, dekorerad med stjärnformiga palmetter	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
2	Schakt	Rensfynd	Kritpipa		Skaft	Lera		1	1	3,5	Fästögla på baksidan.Konserverad.	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
3	Schakt	Rensfynd	Skål		Botten	Porslin		1	1	4,1	Bemålad i blått och rött	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
4	Schakt	Rensfynd	Butelj		Botten	Glas		1	1	33,46	Grön färg	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
5	Schakt	Rensfynd	Fönsterglas			Glas		1	1	1,72	Glaspest	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
6	Schakt	Rensfynd	Fat		Mynning	Lera	Yngre Rödgoods	1	1	44,42	Stänk av utvändig glasyr	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
7	Schakt	Rensfynd	Fat		Botten	Lera	Yngre Rödgoods	1	1	43,5	Invändig grön glasyr	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
8	Schakt	Rensfynd	Flinta			Flinta		1	1	61,36		6514069,807	616359,455	6,8-5,8
9	Schakt	Rensfynd	Flinta			Flinta		1	1	13,82		6514069,807	616359,455	6,8-5,8
10	Schakt	Rensfynd	Skål		Mynning	Lera	Rödgoods	1	1	51,58	Sekundärbränt	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
11	Schakt	Rensfynd	Skål		Mynning	Lera	Rödgoods	1	1	14,44	Sekundärbränt	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
12	Schakt	Rensfynd	Kärl		Buk	Lera	Rödgoods	1	1	10,44	Sekundärbränt	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
13	Schakt	Rensfynd	Bägare		Mynning	Glas		1	1	1,3	Ljusgrönt, odekorerat	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
14	Schakt	Rensfynd	Bägare		Oklart	Glas		1	1	1,12	Ljusgrönt, odekorerat	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
15	Schakt	Rensfynd	Krus	Bartmann	Buk	Lera	Stengods	1	2	13,32	Del av medaljong till Bartmannkrus, ljusgult gods, 1500-tal	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
16	Schakt	Rensfynd	Krus	Bartmann	Hals	Lera	Stengods	1	1	32,54	Del av hals buk till Bartmannkrus, ljusgult gods, 1500-tal	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
17	Schakt	Rensfynd	Krus	Bartmann	Buk	Lera	Stengods		2	10,26	Ljusgrått gods, 1500-tal?	6514069,807	616359,455	6,8-5,8
18	Schakt	Rensfynd	Lock	Flaska	Lock	Lera	Stengods	1	1	18,54	Lock till flaska av stengods, spår av ljusgul glasyr. Proppen saknas	6514069,807	616359,455	6,8-5,8

OXIDER

Avlägsna - Skydda - Bevara

Konserveringsrapport gällande en
knapp från Bryggaren 7
Nyköping sn
Södermanlands län

Max Jahrehorn
Rapport februari 2025
K24-555
OXIDER

Konserveringsrapport

MJ

Rapport id: K24-555

Ort/Anläggning: Bryggaren 7, Nyköping sn, Södermanlands län**Fynd nr:** 1**Kontaktperson:** Lars Norberg, Sörmlands Arkeologi**Kons nr:****Datum in:** 2024-11-28**Datum ut:** 2025-02-07**Föremål:** Knapp**Material:** Cu-legering**Antal:** 1**Mått:****Vikt in:** 3,48g **Vikt ut:** 3,48g**Foto:** Ja**Behandling:**

Knappen är i det närmaste helt ren, några djupt sittande föroreningar noteras.

Knappen innan konservering.

Konserveringsrapport

MJ

Rapport id: K24-555

Knappen rengörs mekaniskt under mikroskop med dentalverktyg och trästicka samt mjuk pensel, för att avlägsna hårdare föroreningar. För att nå något djupare så rengörs ytorna kort med EDTA-diNa 0,5% samt följande urlakning i varmt avjoniserat vatten i flera bad. Dehydrering i 95%-ig etanol med följande kontrollerad torkning. Behandling med BTA 3% i etanol, lufttorkning. Ytorna skyddas med Inkralack 3% i toluen samt lufttorkas.

Knappen efter behandling.

OXIDER

Avlägsna - Skydda - Bevara

OXIDER AB
Bragegatan 1
392 45 Kalmar

www.oxider.se

Telefon: 0722 47 58 58

E-post: max.jahrehorn@oxider.se

Bilaga 5. Fotodokumentation

Undersökningsområdet före schaktning. Foto mot nordost: Lars Norberg 2024, Sörmlands Arkeologi AB.

Den sydvästra delen av schaktet i samband schaktning. Foto: Lars Norberg 2024, Sörmlands Arkeologi AB.

Delar av spisfundamentet (A1003) synligt intill befintlig huskropp (9C). Foto mot öster: Lars Norberg 2024, Sörmlands Arkeologi AB.

Husgrunden framrensad (A1001). Foto mot nordväst: Lars Norberg 2024, Sörmlands Arkeologi AB.

Husgrunden A1001 i samband med undersökning. Notera rester av trästolpen (A1002). Foto mot nordväst: Lars Norberg 2024, Sörmlands Arkeologi AB.

Betongstöd & ledningar i schaktets nordvästra del, det vill säga mot Behmbrogatan. Foto: Patrik Gillbrand 2024, Sörmlands Arkeologi AB.

Del av rasering & syll (A1004) i schaktets nordvästra del, det vill säga mot Behmbrogatan. Foto: Patrik Gillbrand 2024, Sörmlands Arkeologi AB.

Överst sekundärbränt rödgods. Därunder en skärva yngre rödgods och ett flasklock av stengods (F6, F7, F10-F12, F18). Foto: Lars Norberg 2024, Sörmlands Arkeologi AB.

Skärvor från ett Bartmannkrus (F15-F17). Foto: Lars Norberg 2024, Sörmlands Arkeologi AB.

Överst två tunna skärvor från en bägare av grönt glas (F13, F14). Därunder en botten till en glasbutelj (F4). Foto: Lars Norberg 2024, Sörmlands Arkeologi AB.

En skärva fönsterglas (F5), en del av ett skaft till en kritpipa samt bemålat porslin (F2, F3). Foto: Lars Norberg 2024, Sörmlands Arkeologi AB.

Två flintor (F8, F9). Foto: Lars Norberg 2024, Sörmlands Arkeologi AB.

